

**Erfgoedhavens
Rotterdam**

Jaarverslag 2023

Stichting Erfgoedhavens Rotterdam
Haringvliet 68 - 3011 TG Rotterdam - 010-4115251

-
- 1 - **Wie zijn wij**
  - 2 - **Historische haven**
  - 3 - **Kengetallen**
  - 4 - **Activiteiten 2023**
  - 5 - **Samenwerking ASVZ**
  - 6 - **Ontwikkelingen 2023**
  - 7 - **Verslag Raad van Toezicht**
  - 8 - **Verslag Directie**
  - 9 - **Financieel Overzicht 2023**
  - 10 - **Koersdocument 2023-2028**
  - 11 - **Dankwoord**

Inhoudsopgave

De stichting Erfgoedhavens Rotterdam (EHR) beheert de binnenstadhavens vanaf de Schiedamsedijk tot de Oostmaaslaan en een deel van historisch Delfshaven.

We hebben het dan over de Leuvehaven, Bierhaven, Rederijhaven, Scheepmakershaven, Wijnhaven, Oude Haven, Haringvliet, Boerengat, Buizengat in Rotterdam-centrum én de Voorhaven en Aelbrechtskolk in Historisch Delfshaven.

Het deel van de Leuvehaven tot en met Haringvliet is gelegen in het Maritiem District. Een groot deel van deze havens biedt ligplaatsen voor historische (zeilende) bedrijfsvaartuigen. Het gaat om bedrijfsvaartuigen van 50 jaar en ouder, met een historisch casco, dat in oorspronkelijke staat verkeerd of wordt gerestaureerd.

Ligplaatsen worden aan de hand van een aantal criteria aangeboden. Andere delen van de havens zijn ingericht voor een jachthaven, sloepenhaven, een passantenhaven voor de pleziervaart en ligplaatsen voor niet historische schepen, logeerboten en horeca.

Aan de voet van het Witte Huis in de Oude Haven is de stadswerf Koningspoort gevestigd waar behoud en restauratie werkzaamheden plaatsvindt. In de Leuvehaven liggen voornamelijk schepen van de collectie van het Maritiem Museum.

Wie zijn wij

Het Witte Huis

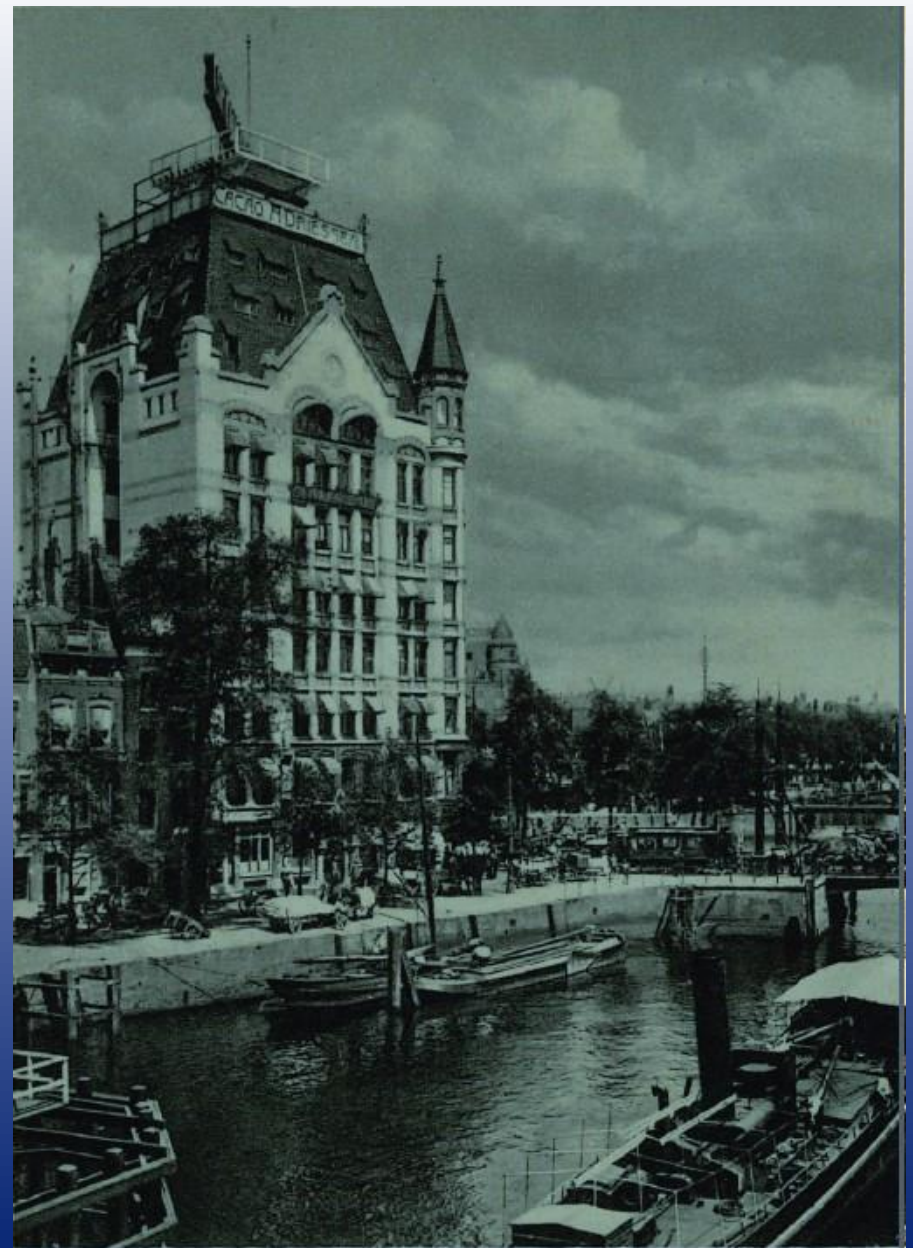
De Oude Haven stamt uit rond 1350 en is daarmee de oudste haven van Rotterdam.

In 1898 wordt de Oude Haven opgesierd met een nieuw iconisch gebouw. De 43 meter hoge bakstenen toren naar een idee van de broers Gerrit en Herman van der Schuijt is afgekeken van de wolkenkrabbers uit New York. De architect Willem Molenbroek ontwerpt het hoogste gebouw van Europa tot dan, Het Witte Huis. De bouwkosten bedragen 127.900 gulden.

Moderne gemakken als centrale verwarming en elektrisch licht, een telefooncentrale en een lift naar het dak behoorden tot de inventaris. De gevel wordt opgesierd met bloemmotieven en gevleugelde draken, de buitenmuren bestaan uit 100.000 wit geglazuurde stenen.

Hoewel de pers en de gevestigde orde het pand in het begin hekelen is het Rotterdamse publiek meteen dol op het pand. Rotterdam is een icoon rijker aan de Wijnhaven.

Bij het bombardement in 1940 blijft het Witte Huis als een van de weinige gebouwen in het stadscentrum gespaard.

Historische haven

- De totale oppervlakte die Erfgoed Havens Rotterdam (EHR) beheert is ongeveer 23 hectare water.
- EHR beheert alleen het water, niet de kades
- Binnen het beheergebied liggen ongeveer 180 varende erfgoedschepen, minimaal 50 jaar of ouder en daarvan is zo'n 70% bewoond.
- Binnen het gebied ligt bijna 600 meter aan steigers
- In het gehele gebied staan zo'n 200 palen om de schepen te kunnen afmeren of om de steigers te verankeren. Ongeveer de helft zijn houten palen vanwege het historische karakter van de havens, de andere helft is van staal.
- EHR heeft een eigen drijvend kantoor met algemene voorzieningen zoals douches, toiletten en wasmachines. Dit kantoor is in 2022 verduurzaamd met een dik isolatiepakket en een warmtepomp.

Kengetallen

- Naast wonen op het water vinden er een groot aantal activiteiten plaats in onze havens:
  - Het Maritiem Museum
  - Scheepstimmerbedrijf
  - Las, klink en smeed bedrijf
  - B&B's
  - Meerdere Logement schepen
  - The Red Apple Marina (sloepenhaven)
  - Jachthaven de Admiraliteit
  - Horecagelegenheid Vessel 11
  - Verhuur van varende HotTugs
  - H2otel
  - Ervaar Rotterdam - verhuur van roeiboten en rondvaartscheepje
  - Rederij de Oosterschelde
  - Rib Experience – verhuur snelle motorboten
  - Partyvaart/rondvaartschepen Borrelboot, Oude Maze
  - Passantenhaven, zowel recreatievaart als historische vaartuigen.

Kengetallen

In 2023 hebben weer de nodige activiteiten plaatsgevonden:

- **Vaarklaar:** Het openen van het vaarseizoen met en door de liggers.
- **Haringparty in de Oude Haven:** In juni verwelkomden wij de nieuwe haring. De YE128 van Jan Jorissen bracht het traditionele eerste vaatje de Oude Haven in.
- **Swim4Daniel:** Op 18 juni zwommen de deelnemers verschillende afstanden in de Wijnhaven. De Swim4Daniel is onderdeel van de campagne “samen maken we kanker kansloos” .
- **Open Monumentendag – Schepenroute:** In september hebben we de officiële opening van Open Monumentendag verzorgd. Tijdens de open Schepenroute konden bezoekers opengestelde schepen bezichtigen. Er waren vaartochten met de oude Waal III. Op de koningspoort was een vintage markt en oud Hollandse spelen.
- **Lichtjesfeest:** Jaarlijks ontsteken wij gezamenlijk de sierverlichting op de schepen, dit jaar op 5 november. Naast het creëren van een sfeervolle winter in de haven doneren wij samen met de liggers een bijdrage aan ‘Lichtjes voor Sophia’ ,dit jaar konden wij € 1250,- schenken.
- **Kerstmarkt:** Samen met Stichting Maritiem District hebben wij in 2023 de 2^e editie van de ‘kerstmarkt’ op het plein bij het Maritiem Museum georganiseerd.

Activiteiten 2023

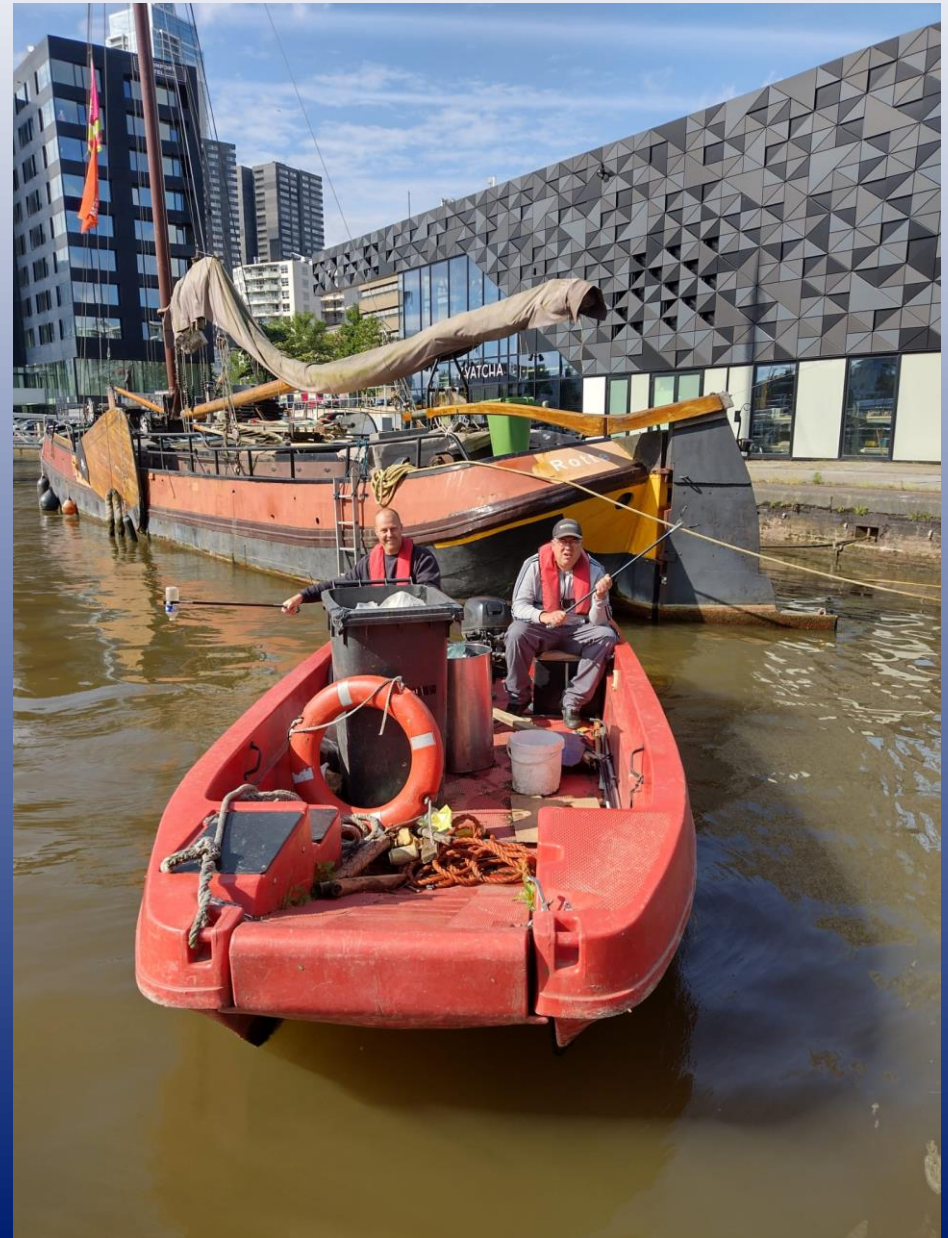
ASVZ

ASVZ ondersteunt mensen met een beperking om het gewone leven te ervaren. Daarbij hoort een zinvolle dag-invulling door werk of dagbesteding.

EHR draagt ASVZ een warm hart toe en samen houden we de Rotterdamse Erfgoedhavens leefbaar door middel van het vuilvissen.

Eén keer per week vaart het vuilvis bootje onder de bezielende leiding van Frans Bakker uit om zwerfvuil uit de binnenstadshavens te halen. Ook op afroep zijn ze altijd snel aanwezig om ingewaaid vuil op te ruimen.

Ook Delfshaven ontsnapt niet aan het spiedend oog.

Samenwerking met ASVZ

- SOAC

EHR kent vanaf het begin de ‘Commissie van Advies’ een commissie die op basis van een behoudsplan de schepen indeelt in categorie 1 t/m 3. In een enkele haven liggen schepen die hier niet aan voldoen en vallen onder de categorie 4. Tot nu toe konden deze schepen geen wijzigingen aanbrengen aan het uiterlijk. De vraag om dit wel te kunnen doen nam steeds meer toe. Om hier gehoor aan te geven is voor deze categorie in 2022 de Scheepsverbouw en Omgevings Advies Commissie (SOAC) in het leven geroepen. Deze geeft ook advies over het uiterlijk van infrastructurele voorzieningen.

- Huurwet

Per 1 juli 2022 is de nieuwe Huurwet van kracht geworden. Dit heeft ook consequenties voor de overeenkomsten die EHR heeft met haar liggers en de daarbij horende tarieven. Dit is ingewikkelde materie waarbij EHR samen optrekt met de Vereniging van liggers (VSWR) om tot een goede implementatie te komen.

- Energielasten

Zoals iedereen werd EHR met haar liggers ook geconfronteerd met de problematiek rond de energielasten. Tot 01-01-2023 had dit nauwelijks consequenties omdat EHR nog een vast contract had, maar daarna des te meer om dat het bleek dat de bewoonde schepen maar gedeeltelijk in aanmerking kwamen voor de compensatieregelingen. Ondanks dat de overheid stappen onderneemt om dit te repareren is het tot op heden onduidelijk of bewoonde schepen hiervoor in aanmerking komen.

Ontwikkelingen in 2023

De Raad van Toezicht is belast met het toezicht op de algemene gang van zaken in de Stichting en met het toezicht op het door de directie gevoerde beleid en is voorts belast met de taken en bevoegdheden, die aan de Raad van Toezicht bij statuten zijn toegekend.

De Raad van Toezicht staat de directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de Raad van Toezicht zich naar het belang van de Stichting. De Raad van Toezicht kwam in het verslagjaar viermaal bijeen om te vergaderen met de directie. Naast de gebruikelijke agendapunten dacht de RvT tijdens het verslagjaar actief mee over de verdere invulling uitvoeringsagenda naar een hoogwaardige en duurzame stedelijke binnenhaven met de beste collectie erfgoedschepen.

Met betrekking tot het van toepassing worden van de (nieuwe) huurwet ook op ligplaats overeenkomsten heeft de Raad van Toezicht ook actief meegedacht aan een denkrichting om binnen de grenzen van de ligplaatsovereenkomsten en de algemene voorwaarden met liggers tot een werkbare systematiek te komen.

Wij werden door de directie ook meegenomen in de complexiteit van de nog steeds niet in het belang van de liggers door de instanties gerealiseerde teruggave energiebelasting en de tijdelijke tegemoetkoming blokaansluiting.

Op 1 maart 2023 hadden twee leden van de RvT met het bestuur van de Vereniging Scheepseigenaren Waterstadhavens Rotterdam een informatief gesprek over de exploitatie van de Erfgoedhavens. Dit was prettig en voor herhaling vatbaar.

Op 30 oktober 2023 voerden de leden de heer J.R. Kuyper en de heer R. van Woerden het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directeur de heer R.B. Schuddeboom en spraken hun vertrouwen uit in het functioneren van de directeur.

Verslag Raad van Toezicht

Met het oog op de toekomst heeft de RvT zich in het afgelopen jaar ook beraden op het naderende afscheid en van de heer R. van Woerden. In het voorjaar van 2024 zal de heer R. van Woerden uittreden en zijn rol als voorzitter overdragen aan de heer J.R. Kuyper.

De Raad van Toezicht is tevreden over de behaalde resultaten. De vermogenspositie is solide en biedt voldoende weerstand om onverwachte tegenvallers op te vangen. Bij de goedkeuring van de jaarstukken zal de Raad van Toezicht decharge verlenen aan de directie ter zake van het gevoerde beleid over het afgelopen boekjaar.

Wij willen de directie en alle medewerkers bedanken voor hun inzet voor de Stichting.

In onze laatste bijeenkomst van het jaar werd ons een sluitende begroting voor 2024 gepresenteerd. De RvT heeft het afgelopen jaar vanuit de strategie en de ontwikkelingen meermalen gesproken over de impact hiervan op de continuïteit van de stichting. Zo zijn de ontwikkelingen rondom de huurwetgeving, de energiekosten maar ook de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad een punt van zorg en aandacht. Verder zal ook actief ingezet worden op een zorgvuldige overdracht van kennis en capaciteit bij de voorkomende personele wisselingen.

Wij spreken ons vertrouwen uit voor de toekomst en zo ook ons vertrouwen om met de liggers in 2024 tot een werkbare systematiek te komen over de toepassing van de (nieuwe) huurwet op de ligplaatsovereenkomsten. Wij spreken wel onze zorgen uit over de nog steeds niet in het belang van de liggers door de instanties gerealiseerde teruggave energiebelasting en tijdelijke tegemoetkoming blokaansluiting.

Rotterdam, 26 maart 2024

w.g. namens De Raad van Toezicht Stichting Erfgoedhavens Rotterdam,
R. van Woerden, voorzitter

Verslag Raad van Toezicht

De directie is zowel financieel als inhoudelijk verantwoordelijk voor het goed en gezond functioneren van de Stichting Erfgoedhavens Rotterdam (hierna: EHR). De directie dient tevens de continuïteit van de Stichting te waarborgen.

Het voelt alsof het jaar 2023 vooral in het teken heeft gestaan van alle perikelen rond de energieproblematiek en de invoering van de Huurwet.

Wat betreft de energieproblematiek speelt de Tijdelijke regeling Tegemoetkoming Blokaansluitingen (TTB) en de Vermindering Energiebelasting voor onze liggers, waarbij aangetoond moest worden dat er bij onze liggers sprake is van 'zelfstandige wooneenheden'. Beide aspecten hebben een grote wissel gelegd op de organisatie van EHR. Gelukkig is in begin 2024 als het goed is duidelijkheid over de TTB-regeling, maar het traject ten aanzien van de vermindering energiebelasting is nog volop gaande en zeer intensief waarbij, ondanks eerdere toezeggingen en toegekende bedragen, het onduidelijk is wat dit gaat betekenen. Uitsluitel hierover kan nog doorlopen tot ver in 2024.

Bij de Huurwet wordt aangenomen dat er juist sprake is van zelfstandige wooneenheden, waardoor deze onder deze wet vallen met alle daarbij behorende voor- en nadelen. Ook dit traject zal zeker de eerste helft van 2024 nog veel aandacht vragen en aanpassingen, waaronder nieuwe Algemene Voorwaarden.

Toch hebben wij niet stilgezeten in 2023, er hebben diverse evenementjes plaatsgevonden om het belang van het behoud van varen en varende erfgoed te benadrukken.

- Er heeft intensief contact plaatsgevonden met de vereniging van liggers VSWR
- Alle reguliere taken hebben wij gewoon kunnen uitvoeren inclusief extra onderhoud

Verslag Directie

- De aan EHR overgedragen opduwer Tjoekie is volledig aangepakt en verduurzaamd, zodat zij in 2024 weer in de vaart zal komen als sleepboot gecertificeerd

In 2023 is een voorzichtige start gemaakt met het uitwerken van het Koersdocument 2023/2028 om te komen tot een ‘uitvoeringsagenda’ Belangrijke voorwaarde hiervoor is een goed samenwerking met de gemeente. De eerste stappen zijn daarvoor gezet en dit zal verder opgepakt worden in 2024.

In 2023 zijn grote stappen gezet met de verdere ontwikkeling van de Wijnhaven Noord tot een aantrekkelijke wandelroute voor alle bewoners en bezoekers van de stad. Samen met de gemeente is een “welstandsparagraaf” voorbereid die in 2024 van kracht zal worden. Op basis daarvan zijn door ondernemers drie plannen verder uitgewerkt, waarbij voor de eerste inmiddels omgevingsvergunning binnen is, voor de tweede de aanvraag is ingediend en binnenkort wordt afgegeven en voor de derde de aanvraag in voorbereiding is. Daarnaast is de gemeente gevraagd om een bijdrage te leveren. Met deze plannen kan langs de Wijnhaven zeer waarschijnlijk nog in 2024 zowel het Oostelijke deel als het Westelijke deel gerealiseerd gaan worden. Op basis van de ervaringen zal een start gemaakt worden met de invulling van het middelste deel.

In de eerste helft van 2024 hopen wij de bovenstaande punten ten aanzien van de energieproblematiek en de Huurwet af te ronden en ons te kunnen richten op de ontwikkeling van de Wijnhaven en een start te maken met de uitvoeringsagenda van EHR inclusief de voorbereidingen voor een directiewisseling.

Rein Schuddeboom

Directeur

Verslag Directie

Balans

Activa	31-12- 2023	31-12-2022
Vaste Activa	217.608	205.028
Vlottende Activa	<u>537.731</u>	<u>453.160</u>
	755.339	658.188
Passiva	31-12- 2023	31-12-2022
Reserves en Fondsen	449.370	470.281
Kortlopen Schulden	<u>305.969</u>	<u>187.907</u>
	755.339	658.188

Financieel overzicht 2023

Staat van Baten en Lasten

	2023	2022
Baten uit exploitatie	697.853	579.048
Lasten exploitatie	<u>-278.825</u>	<u>-171.239</u>
	419.028	407.809
Algemene Bedrijfslasten	<u>441.847</u>	<u>361.501</u>
	-22.819	46.308
Rente baten/lasten	1.909	-1.628
Onttrekking Bestemmingsreserve	<u>59.698</u>	<u>0</u>
Resultaat	<u>38.788</u>	<u>44.680</u>
	=====	=====

Met veel energie en plezier is er door alle mensen binnen EHR en de vele betrokkenen gewerkt aan 'het koersdocument 2023/2028'. De belangrijkste conclusie is dat EHR kiest voor beperkte groei en vooral gaat inzetten op verdere verbetering van de kwaliteit. Wij gaan voor goud!

Kernwaarden daarbij zijn: Kwaliteit, Kennis en Kunde, Ondernemerschap.

Basisdoelstellingen zijn:

- Collectie schepen op orde
- Bundelen van de kracht van particulier bezit
- Veelzijdig en actueel aanbod van activiteiten samen met externe partijen
- Midden in de Rotterdamse samenleving
- Operationele taken EHR als 'stadhavendienst'
- Werkgebied met kern en dependances

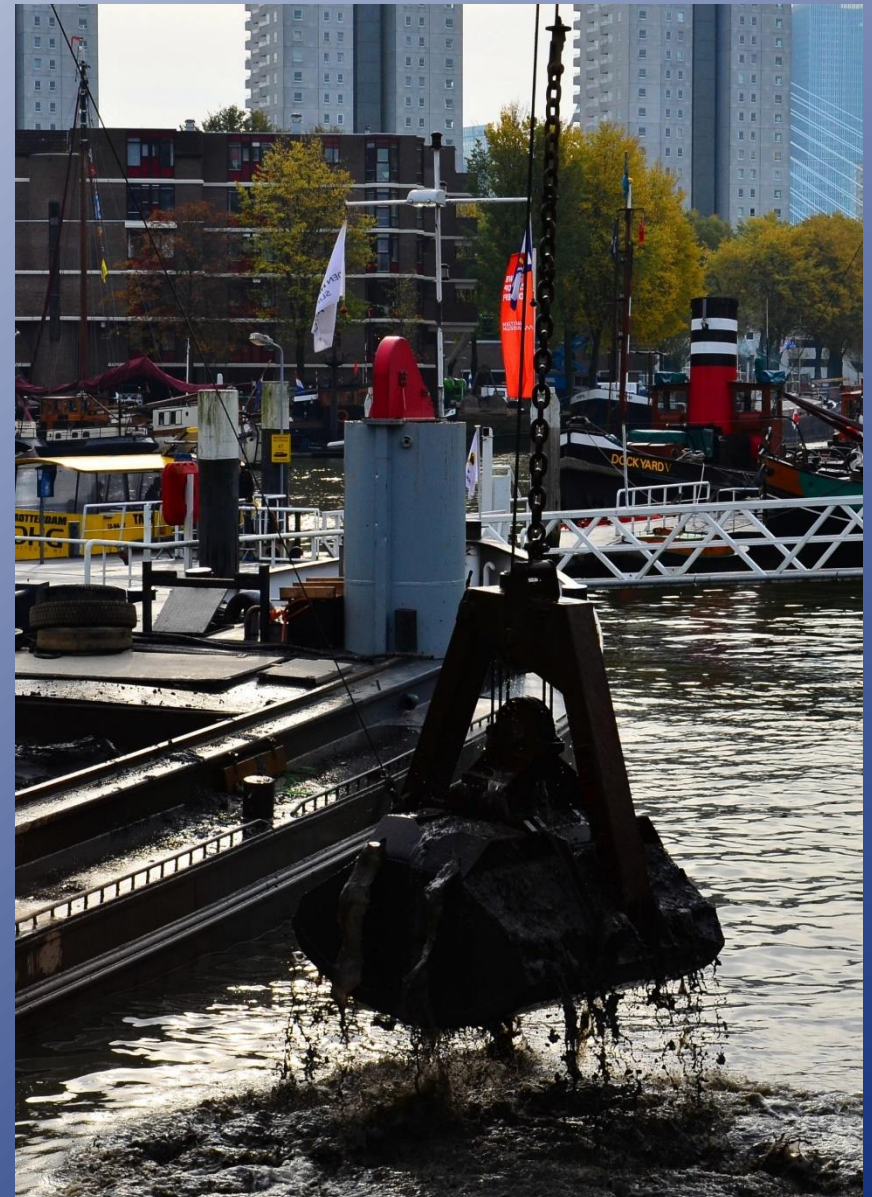
Koersdocument 2023-2028

Gemeente Rotterdam
Gebiedscommissie Centrum
Stichting Volkskracht
Alle liggers en betrokkenen
Raad van Toezicht EHR
Medewerkers EHR

*Stichting
Bevordering van
Volkskracht*

Dankwoord

Erfgoedhavens
Rotterdam